

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว๑๓๓๓

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองในการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด
คำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล

ด้วยปรากฏว่า ในห้วงเวลาที่ผ่านมารกรมการปกครองถูกฟ้องคดีปกครองอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ ในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร และอาจเป็นการกระทำละเมิดซึ่งกรมการปกครองในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดอีกประการหนึ่งด้วย ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

จังหวัดสกลนครได้รับแจ้งจากกรมการปกครองว่า การปฏิบัติงานด้านทะเบียนในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะหรือสิทธิของบุคคลนอกจากจะต้องคำนึงถึงมิติการบริการแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับมิติของความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของรัฐด้วย ดังนั้น การพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งในเรื่องดังกล่าวจำต้องดำเนินการด้วยความละเอียด รอบคอบ และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง ในชั้นนี้ความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาและมีคำสั่งเหล่านั้น หลายครั้งจึงเป็นความล่าช้าที่มีข้อเท็จจริงอันชี้แจงได้และล้วนเป็นข้อเท็จจริงอันสำคัญในคดีที่จะแสดงหรือพิสูจน์ให้เห็นว่า นายทะเบียนไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และไม่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อการละเมิดแก่ผู้ฟ้องคดีในการนี้ จึงได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล

ในการนี้จังหวัดสกลนครจึงขอให้สำนักทะเบียนอำเภอ พิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งในเรื่องดังกล่าวจำต้องดำเนินการด้วยความละเอียด รอบคอบ และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(รวยรุ่ง ไครบุตร)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานอำนวยความสะดวก
โทร.๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑

ที่ มท ๐๓๐๗.๙/ว ๑๕๒๒๓

☐ ปค.	()	ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
☐ ผ.ค.	()	รับเลขที่ ๑๒๘๔
☐ ก.	()	วันที่ - ๑ ก.ค. ๒๕๖๗
☒ นิติกร	()	เวลา

กรรมการปกครอง	การปกครองจังหวัดสกลนคร
ถนนอัญญาประดิษฐ์	ที่พ.ม. ๒๖๕๒
	วันที่ - ๑๑ ก.ค. ๒๕๖๗
	เวลา

๓๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองในการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด
คำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล

ด้วยปรากฏว่า ในห้วงเวลาที่ผ่านมากรมการปกครองถูกฟ้องคดีปกครองอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ ในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล ที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นคดีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร และอาจเป็นการกระทำละเมิดซึ่งกรมการปกครองในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดอีกประการหนึ่งด้วย ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติงานด้านทะเบียนในการพิจารณาคำร้อง/คำขอเกี่ยวกับสถานะหรือสิทธิของบุคคลนอกจากจะต้องคำนึงถึงมิติการบริการแล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับมิติของความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของรัฐด้วย ดังนั้น การพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งในเรื่องดังกล่าว จำต้องดำเนินการด้วยความละเอียด รอบคอบ และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง ในขั้นนี้ความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาและมีคำสั่งเหล่านั้น หลายครั้งจึงเป็นความล่าช้าที่มีข้อเท็จจริงอันชี้แจงได้และล้วนเป็นข้อเท็จจริงอันสำคัญในคดีที่จะแสดงหรือพิสูจน์ให้เห็นว่า นายทะเบียนไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และไม่ต้องรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเพื่อการละเมิดแก่ผู้ฟ้องคดี ในกรณีนี้ จึงได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคล รวบรวมและแสดงปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และขอให้ท่านแจ้งข้อสังเกตดังกล่าวให้สำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ พิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

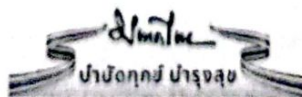
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรถวิษฐ์ สัมพันธ์รัตน์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักการสอบสวนและนิติการ
ส่วนคดีและละเมิด
โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๓๕๖-๙๕๗๔

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินการกรณีถูกฟ้องคดีปกครองในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เกี่ยวกับ
สถานะและสิทธิของบุคคล ตามหนังสือกรมการปกครอง ส่วนที่ ๓๓๓๓.๙/ว ๑๕๒๒๗
ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑. แนวทางการป้องกัน

๑.๑ กรณีงานทะเบียนใดที่กฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้นายทะเบียน มีหน้าที่และอำนาจเพียงการสืบสวนหรือสอบสวนข้อเท็จจริงเท่านั้น นายทะเบียนควรเร่งรัดจัดส่งผลการสืบสวน หรือสอบสวนนั้นต่อนายทะเบียนที่มีหน้าที่และอำนาจในพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่งโดยด่วน ทั้งนี้ เพื่อป้องกัน กรณีกล่าวหาว่า นายทะเบียนนั้นได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ล่าช้าเกินสมควร

๑.๒ กรณีสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ พิจารณาคำร้อง/คำขอ ในเบื้องต้นแล้วพบว่า คำร้อง/คำขอ นั้น ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน นายทะเบียนนั้นควรแจ้งผู้ยื่นคำร้อง/คำขอ ทราบในทันที เพื่อให้สามารถดำเนินการยื่นคำร้อง/คำขอ ต่อสำนักทะเบียนที่มีเขตอำนาจต่อไป

๑.๓ กรณีสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ พิจารณาคำร้อง/คำขอ ในเบื้องต้นแล้วพบว่า คำร้อง/คำขอ นั้น ขาดพยานเอกสารหลักฐาน หรือข้อมูลในเบื้องต้นไม่สมบูรณ์หรือเพียงพอต่อการพิจารณา วินิจฉัยและมีคำสั่ง นายทะเบียนควรแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้อง/คำขอ ทราบเป็นหนังสือโดยด่วน พร้อมกำหนดระยะเวลา ให้ผู้ยื่นคำร้อง/คำขอ จัดส่งพยานเอกสารหลักฐานหรือข้อมูลเพิ่มเติมด้วย

๒. แนวทางการชี้แจงข้อเท็จจริงและแก้ต่างคดีปกครอง

๒.๑ กรณีสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความล่าช้า ในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ เคยรับคำร้อง/คำขอ ไว้นานแล้ว แต่ไม่ได้นำคำร้อง/คำขอ ดังกล่าวขึ้นมาพิจารณาไม่ว่าเป็นเพราะเหตุใด หรือกรณีสำนักทะเบียน จังหวัด/อำเภอ ได้รับคำร้อง/คำขอ และได้ออกใบนัดให้กับผู้ยื่นคำร้อง/คำขอ ไว้แล้ว นายทะเบียนควรนำคำร้อง/คำขอ ที่เคยรับหรือใบนัดดังกล่าวเข้าสู่ระบบการพิจารณาคำร้อง/คำขอ เพื่อให้ทราบถึงความคืบหน้า ลำดับของคำร้อง/คำขอ รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาแต่ละคำร้อง/คำขอ หรือใบนัด ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่านายทะเบียนได้พิจารณาคำร้อง/คำขอ ต่อเนื่องอยู่และเป็นลำดับ โดยไม่ได้มีการละเลยหรือล่าช้า เกินสมควรต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ สำหรับกรณีที่ได้รับคำร้อง/คำขอ ไว้นานแล้ว เมื่อนำคำร้อง/คำขอ ดังกล่าวเข้าสู่ระบบการพิจารณาคำร้อง/คำขอ ควรแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้อง/คำขอ ทราบ ถึงความคืบหน้า ลำดับของคำร้อง/คำขอ รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาแต่ละคำร้อง/คำขอ

๒.๒ กรณีสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะ ของคำร้อง/คำขอ ไດ นายทะเบียนควรชี้แจงให้ชัดเจนถึงลำดับของคำร้อง/คำขอ นั้น และลำดับของคำร้อง/คำขอ อื่น ที่อยู่ก่อนหน้า รวมถึงระยะเวลาและความยุ่งยากในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ ที่จะต้องชี้แจงนั้น

๒.๓ กรณีสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความล่าช้าในการ พิจารณาคำร้อง/คำขอ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบภารกิจที่หลากหลาย โดยไม่ได้แต่งตั้ง หรือมอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละภารกิจเป็นการเฉพาะ ทั้งยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ต่อภารกิจ ที่รับผิดชอบด้วย หากมีเหตุให้ต้องชี้แจงข้อเท็จจริง นายทะเบียนควรชี้แจงข้อเท็จจริงให้เห็นถึงความไม่สอดคล้อง ของปริมาณภาระงานที่รับผิดชอบในแต่ละวันกับจำนวนของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน รวมถึง แสดงเอกสารหลักฐาน ของอัตรากำลังของสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ หรือหลักฐานแสดงการร้องขออัตรากำลังเพิ่มเติมด้วย

๒.๔ กรณีสำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ จะต้องชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความล่าช้า ในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า จังหวัด/อำเภอ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบที่การคมนาคม ไม่สะดวกหรือมีพื้นที่รับขอบติตชายแดนหรือในพื้นที่รับผิดชอบนั้นมีการใช้ภาษาสำหรับการสื่อสาร

/ที่หลากหลาย...

ที่หลากหลาย อันถือเป็นปัญหาอุปสรรคอย่างหนึ่งสำหรับการพิสูจน์ทราบหรือแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาวินิจฉัยและมีคำสั่ง ส่งผลให้การพิจารณาในแต่ละคำร้อง/คำขอ จำเป็นต้องใช้ระยะเวลา มากกว่าปกติ นายทะเบียนควรชี้แจงข้อเท็จจริงให้เห็นถึงปัญหาอุปสรรคดังกล่าวด้วย

อีกทั้ง ยังพบข้อสังเกตอันควรพึงระวังสำหรับคดีในเรื่องเกี่ยวกับความล่าช้าในการพิจารณาคำร้อง/คำขอ สถานะและสิทธิของบุคคล อาจเป็นคดีที่จัดให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ และเป็นกรณีที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้มีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ตามมาตรา ๖๖/๒ และมาตรา ๖๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นดุลพินิจของคู่กรณีที่จะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท อย่างไรก็ตาม แม้การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะนำมาซึ่งความรวดเร็วในการยุติคดีก็ตาม แต่การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทอาจนำมาซึ่งเหตุให้คำร้อง/คำขอ ของผู้ฟ้องคดีได้รับการพิจารณาก่อนคำร้อง/คำขอ อื่นที่อยู่ลำดับก่อนหน้าที่ไม่ได้ฟ้องคดี และอาจเป็นช่องทางหนึ่งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดนำไปกล่าวอ้างเพื่อแสวงหาประโยชน์จากผลของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และอาจเป็นเหตุของการเพิ่มจำนวนคดีได้

ดังนั้น สำนักทะเบียนจังหวัด/อำเภอ จึงควรทำความเข้าใจกับประชาชนว่า การที่บุคคลจะได้รับสถานะหรือสิทธิใดจะต้องเป็นไปตามคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมาย ระเบียบ และประกาศกำหนดไว้สำหรับสถานะหรือสิทธินั้น เพื่อมิให้ประชาชนเข้าใจคลาดเคลื่อนจากการโฆษณาหรือคำแนะนำของบุคคลอื่นว่าการฟ้องคดีเป็นช่องทางหนึ่งให้สามารถได้รับสถานะหรือสิทธิแม้จะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามกฎหมายกำหนดไว้